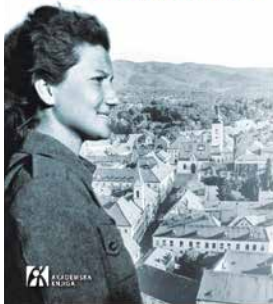

Posveta Zagrebu

Slobodan Šnajder
ANDEO NESTAJANJA

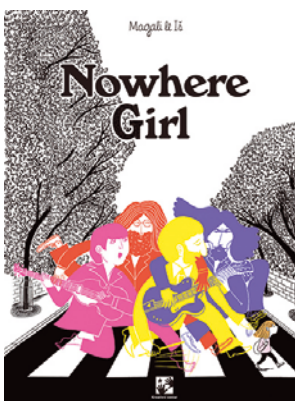

Roman *Andeo nestajanja* Slobodana Šnajdera (Zagreb, 1948), koji je krajem 2023. objavila *Akademski knjiga*, a 16. maja će od 19 sati biti predstavljen u novosadskom *Digitalnom omladinskom centru Gradske biblioteke*, uz prisustvo autora, veličanstveni je povestni ep i autorova posveta Zagrebu i njegovim tihim herojima. Sudbina glavne junakinje Anđe Berilo, sudbina je jednoga naroda i grada, priča o onima koji veruju u ideale čak kada se u njih nepovratno razočaraju.

Uoči *Drugog svetskog rata*, u jednu zagrebačku dvokatnicu, koju je podigao jevrejski veletrgovac u *Ilici* kako bi je iznajmljivao, dolazi da stanuje mlada, lepa i veoma bistra devojka, Anđa Berilo. Bila je bez porekla i statusa, služila je kod gospode. U teškim ratnim vremenima ona će saznati kakav je ko od njenih suseda i poslodavaca – jedni će završiti u logoru, drugi će se pridružiti ustašama, treći će otići na lečenje u sanatorijum. Anđa će se zaljubiti u mladog komunistu i prigrliti ideale ravnopravnosti i slobode. Njen skromni sobičak postaće utočište jednom posebno važnom ilegalcu i poratnom državniku. Međutim, mladić koga je zavolela, nakon hapšenja će stradati na *Trgu N*, a ona će morati da pobjegne u partizane. Kad se vratila u oslobođeni Zagreb, ne prihvata privilegije. Pravedna i nepotkupljiva postaje sumnjiva svojim drugovima koji je odvođe na *Goli otok*. Nanesenu nepravdu Anđa Berilo želi da ispravi, ali novo vreme će dotući i nju i kuću u kojoj je živela. **✂**

D. A. S.

Odrastanje uz Bitlse

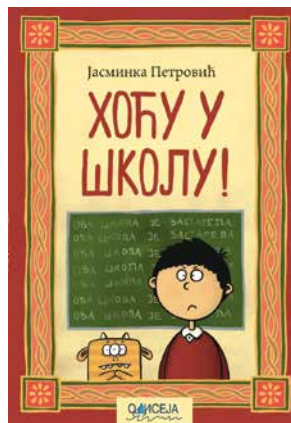
Izdavačka kuća *Kreativni centar* nedavno je, u prevodu s francuskog Zorane Rackov, objavila autobiografski grafički roman francuske autorke Magali le Iş – *Nowhere Girl*, koji na jedinstven način govori o univerzalnoj temi odrastanja. Smeštena u 1990-te godine, priča prati jedanaestogodišnju Magali koja se suočava s teškoćama izazvanim prelaskom iz nižih u starije razrede osnovne škole, kao i prelaskom iz detinjstva u adolescenciju.

Naslov knjige je dvostruko povezan s glavnom temom. Aludirajući na pesmu *Bitlsa – Nowhere Man*, autorica prelaz iz detinjstva u adolescenciju predstavlja kao period nesnađenosti i nepripadanja, u kom protagonistkinja kreće na vrlo nesiguran i neizvestan put pronalaženja sebe. Upravo na tom putovanju otkriće muziku *Bitlsa*, koja će joj pomoći da pronađe mir, kao i inspiraciju i volju da svom svedenom, neispunjenom, crno-belom svetu dâ autentične boje, oblike i smisao. Grafički roman *Nowhere Girl* se na direktan, prijemčiv, često duhovit i uvek emotivan način bavi temom suočavanja sa odrastanjem i odgovornostima. Uz strast prema umetnosti, smeh, porodičnu podršku, samorazumevanje i samoprihvatanje Magali uspeva da se izbori s velikim strahovima – od promena, od

neuspeha i kritike, od odbacivanja i nepripadanja – sa kojima će se lako poistovetiti čitaoci i čitateljke uzrasta između 11 i 13 godina. Priča će biti primamljiva i mladim čitaocima, koje će lako privući ovo umetnički smelo, a obimom neopterećujuće književno delo, i inspirisati ih na dalje istraživanje raznolikih svetova književnosti. Iako govori o specifičnom periodu odrastanja, u knjizi će se pronaći čitaoci i čitateljke svih generacija, posebno oni koji vole *Bitlse*. **✂**

D. K. S.

Škola i u praistoriji

Nova knjiga Jasminke Petrović (sa ilustracijama Ane Petrović) – *Hoću u školu!*, koja se nedavno pojavila u izdanju beogradske *Odiseje*, vodi svoje mlade čitaoce na još jedno Nikolino putovanje. A sve počinje u trenutku kad mu je stvarno dosta škole. Dosadno mu je na časovima, ne može da se koncentriše, mora da ustaje rano, učiteljica ga stalno opominje... Svega mu je preko glave i zato smesta kreće u potragu za boljom školom! Uhvatio je Monstruma za ruku i izašao iz učionice, ali se, umesto u školskom hodniku, našao na livadi. I to ne bilo kakvoj livadi, već praistorijskoj. Gde ne postoje mobilni telefoni i alarmi koji zvrndaju svakog jutra, ali škola i te kako postoji. Hoće li ta škola biti bolja od Nikoline? A, deca, koja se pridruže Nikoli u još jednoj uzbudljivoj avanturi, nakon putovanja kroz svemir u potrazi za novim roditeljima, zajedno sa njim ovog puta će putovati kroz vreme kako bi pronašli savršenu školu. Ali, da li tako nešto postoji? Ili svi zajedno moraju da se potrudu kako bi im škola bila što bolja? Jasminka Petrović jedna je od najčitanijih i najnagrađivanijih savremenih srpskih autorki za decu i mlade. *Hoću u školu!* je šesta knjiga Jasminke Petrović u izdanju *Odiseje*. **✂**

D. O. S.

Senzacionalni književni debitant

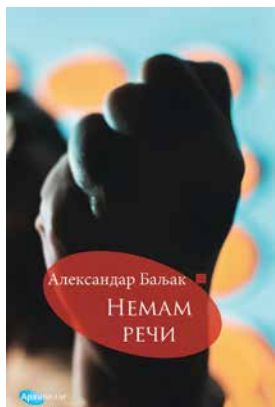
Roman *Kad smo bili mlađi* književnog debitanta hrvatsko-norveškog porekla Olivera Lovrenskog, koji je on napisao sa 19 godina, i koji je izazvao senzaciju u Norveškoj, nedavno je objavila beogradska *Geopoetika*, u prevodu s norveškog Jelene Vojinović. Višestruko nagrađivan, ovaj roman prodat je u nekoliko desetina hiljada primeraka neposredno po objavljivanju. Furiozno napisan jezikom mladih danas, roman govori o sirovom odrastanju u modernom gradu, o prijateljstvu i nadi, o prebrzom sazrevanju i čežnji za onim što se nikad nije imalo. Lovrenski je ovom knjigom uspešno poremetio književne karte u Norveškoj.

Oni su mladi, puni zebnje, pilula, nade i ljubavi. Roditelji su nemoćni, policija se prezire, a služba za brigu o deci nema kon-

trolu. Ivor i njegovi najbolji drugovi Marko, Junas i Ardžan imaju šesnaest godina. Žive usred savremenog grada i sve dublje gaze u svet opijata, nasilja i kriminala. Ali pored toga, tu je prijateljstvo, smeh, ljubav, žudnja za porodicom i nesalomiva veza između ovih dečaka-mladića. Stil je frenetičan, u skladu sa životom koji opisuje. Ovo bi trebalo da bude roman koji tera mlade da čitaju, ali istovremeno i da natera odrasle da razumeju jezik i osećanja mladih danas. „Roman je inspirisan životom samog Lovrenskog. Snažan je, duhovit, nežan i srčan. Lovrenski, još uvek tinejdžer, pokazuje ogroman talenat svojom impresivnom kreativnošću, jezičkom genijalnošću i sposobnošću da čitaoca zarobi od prve rečenice. *Kad smo bili mladi* je fantastična savremena književnost stvorena autentičnim glasom koji istinski zna o čemu govori. To je roman koji je teško ispustiti iz ruku i teško ga je zaboraviti. Roman u koji se prosto zaljubite“, obrazložio je žiri svoju odluku da norvešku nagradu *Brage* dodeli ovom romanu. **☞**

D. G. S.

Aforizmima protiv manipulacija

Nova knjiga aforizama Aleksandra Baljka – *Nemam reči*, objavljena je nedavno u izdanju *Arhipelaga* u ediciji *Presek*. Knjiga predstavlja izbor dve i po hiljade najboljih aforizama ovog autora napisanih u proteklih sedam godina. U ovoj knjizi se lucidnom i snažnom društvenom kritikom potvrđuje reputacija najznačajnijeg pisca u istoriji srpskog aforizma. Osim što je nesvakidašnji primer oštre kritike i briljantne jezičke igre, knjiga *Nemam reči* predstavlja i veliki raspon izražajnih i tematskih mogućnosti aforizma kao žanra. Taj raspon seže od političkih aforizama, po čemu je Baljak možda i najprepoznatljiviji, preko kritike društva, karaktera i mentaliteta, kritike književnosti i književnog života, kritike okamenjenih i umrtvljenih jezičkih formi, pravih primera filozofskog aforizma, do raskrinkavanja medijskih, socijalnih i, pre svega, političkih manipulacija. **☞**

D. A. S.

Novo poglavlje Malaške knjige palih

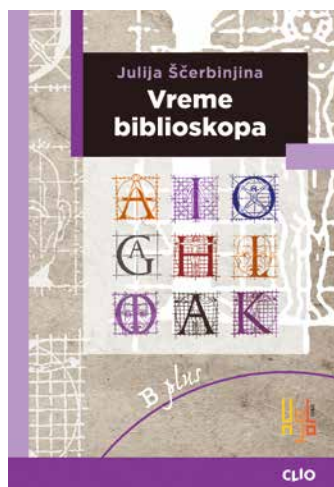
Uzbudljiv, razdirući roman o ratu, intrigama i mračnoj, nekontrolisanoj magiji – *Zvon pasa* Stivena Eriksona, čiji je prvi deo nedavno objavila *Laguna*, u prevodu Dejana Kuprešanina, novo je poglavlje u monumentalnom serijalu ovog autora – *Malaške knjige palih*. Po mnogima to je epska fantastika u svom najmaštovitijem i najuzbudljivijem pripovedanju. Inače, Erikson je ekskluzivni gost *ZmajKona*, VI konvencije fantastike koja se

održava u Nišu od 16. do 19. maja, u organizaciji Udruženja ljubitelja fantastike *Ordo DrakoNiš* i *Niškog kulturnog centra*. Sa čitaocima u Beogradu Erikson će se družiti u ponedeljak, 20. maja u knjižari *Delfi SKC*. Stiven Erikson je, osim studija arheologije i antropologije, završio i kurs kreativnog pisanja u *Književnoj radionici Ajove*. Posle višegodišnjeg boravka u Velikoj Britaniji, vratio se u Kanadu i sada živi u Vinipegu. Njegov prvi roman – *Mesečevi vrtovi*, bio je nominovan za Svetsku nagradu za epsku fantastiku.

Priča se da Kukulja čeka na kraju svake zavery, svakog plana, svake velike ambicije. Ali ovog puta je drugačije, ovog puta je Gospodar Smrti na samom početku... Darudžistan se zagreva i ključa znamenjima, glasinama i šaputanjima. Stranci su stigli, krvnik luta ulicama, a ubice su se namerile na vlasnike *K'rulove kafane*. Međutim, ti događaji će biti zanemarljivi naspram onoga što se sprema – jer u daljini se čuje lavež pasa. U dalekom Crnom Koralu, vladajući Tiste Andiji kao da nisu svesni pretnje koju predstavlja kult Iskupitelja – časnog, nekada smrtnog čoveka koji je nemoćan pred nakaznom vizijom svojih sledbenika. Kukulja jeste na početku zavery koja će protresti svemir, ali na njenom kraju stupa još neko: Anomander Rejk, Sin Tame, stiže da ispravi drevnu i užasnu grešku... **☞**

D. L. S.

Život jednog društva kroz knjigu

Knjigu *Vreme biblioskopa – savremeno doba u ogledalu bibliokulture* Julije Ščerbinić, nedavno je objavio beogradski *Clio* u prevodu s ruskog Andrija Lovrika.

Ima li u životu i domu ovovremenog čoveka mesta za knjige? Odgovor Julije Ščerbinićine propraćen je pitanjem podsticajnim za razmišljanje: Ima, ali za kakve? Polazeći od premise da „spoljašnji izgled knjiga, tehnologija njihovog nastanka, mogućnosti korišćenja, načini širenja, uslovi čitanja – to jest sve ono što se može nazvati 'pratećim elementima' književnosti, čini istoriju sveta“, autorka knjige *Vreme biblioskopa* ponudiće vlastita promišljanja ne samo o čitaocubiblioskopu i knjizi današnjice, već i o današnjici samoj. *Vreme biblioskopa* pružiće svim zaljubljenicima u knjigu i zainteresovanima za njenu sudbinu uvid u aktuelne knjižne formate (neovintidžna knjiga, salonska knjiga, pop-ap knjiga, flipbuk), savremene tendencije grafičkog oblikovanja, spisateljske tehnologije, tokove bibliotečke revolucije, novouspostavljene odnose pisca i čitaoca, književnosti i književne kritike. Pružiće mu, najposle, uvid u doba kada je knjiga prestala da bude odlivak i postala otisak sveta – u vlastito doba. „Biblioskop nije ushićeni ljubavnik, već ravnodušni putnik. On će pogledati, opipati, omirisati i pomilovati knjige koje nikad neće pročitati“, zabeležio je, između ostalog, Luj Oktav Uzan o ovoj knjizi, a Nikolaj Rubakin dodao je da se „u onome što se čita, u sklonostima i raspoloženjima čitalačke publike, kao u kapi vode, odražava život jednog društva“. **☞**

D. C. S.